

**Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta
neuvoston asetukseksi *(kaksikäyttötutteen ja -teknolo-
gian vientiä koskevan valvontajärjestelmän perustaminen)***

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään Eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 18 päivänä joulukuuta 2006 tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi kaksikäyt-

tötutteen ja -teknologian vientiä koskevan valvontajärjestelmän perustamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 22 päivänä helmikuuta 2007

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri *Paula Lehtomäki*

Lähetystöneuvos Tapani Lehtinen

**KOMISSION EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI KAKSIKÄYTTÖ-
TUOTTEIDEN JA -TEKNOLOGIAN VIENTIÄ KOSKEVAN YHTEISÖN
VALVONTAJÄRJESTELMÄN PERUSTAMISESTA (KOM(2006)829 LOPULLINEN)**

1. Yleistä

Kaksikäyttötutteen ja -teknologian viennin valvonta on ensisijaisen tärkeää joukkotuhouksen leviämisen ehkäisemiseksi. Valvonnan tarkoituksena on ehkäistä sellaisten tuotteiden ja teknologian, joita käytetään tavallisesti rauhanomaisiin tarkoituksiin, pääseminen sellaisten valtioiden saataville, jotka voivat käyttää niitä joukkotuhouksen kehittämisohjelmissaan, tai sellaisten organisaatioiden, jotka voisivat käyttää niitä terrorismiin tai sotilaalliseen toimintaan.

Komissio esittää kahden viime vuoden aikana tehdyn valmistelutyön perusteella ehdotuksen uudelleen laadituksi neuvoston asetukseksi kaksikäyttötutteen ja -teknologian vientiä koskevasta valvontajärjestelmästä (neuvoston asetus (EY) N:o 1334/2000) sekä useita ehdotuksia muiksi kuin lainsäädäntötoimiksi.

Ehdotuksilla on kolme tavoitetta:

1) parantaa turvallisuutta tehostamalla vientivalvontaa laajentuneessa 27 jäsenvaltiossa,

2) tehdä lainsäädännöstä yritysmayntöiseppä ja siten parantaa yritysten kansainvälistä kilpailukykyä selkeyttämällä EU:n vientivalvontajärjestelmää, keventämällä EU:ssa toimiville viejille valvonnan toteuttamisesta aiheutuvia hallinnollisia rasitteita, varmistamalla EU:n vientivalvontasäännösten johdonmukaisempi ja yhtenäisempi soveltaminen kaikkialla EU:ssa ja helpottamalla sisämarkkinakauppaa sekä

3) edistää vientivalvonnan parempaa yhteensovittamista kansainvälisellä tasolla.

Komission tiedonannossa tekemät esitykset voidaan jakaa neljään pääryhmään:

1) Ehdotukset asetuksen 1334/2000 uudelleen laatumiseksi

2) suositukset aloiksi, joilla voitaisiin laatia suuntaviivoja ja parhaita käytäntöjä

3) suositukset aloiksi, joilla hallinnollinen toiminta riittäisi

4) muut suositukset

Tässä muistiossa keskitytään ehdotuksiin, jotka on tehty asetuksen 1334/2000 uudelleen laatumiseksi

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Kaksikäyttötutteen ja -teknologian viennin valvontaa koskevan asetuksen (EY) N:o 1334/2000 muuttamisesta ja uudelleen laatumisesta annetun ehdotuksen tavoitteena on lujittaa ja kehittää kaksikäyttötutteen koskevaa EU:n vientivalvontajärjestelmää. Näin EU voi täyttää YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1540 asetetut vaatimukset ja noudattaa useimpia suosituksista, jotka yleisten asioiden neuvosto vahvisti asetuksen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa koskevien vuoden 2004 vertaisarviointien seurauksena valtion- ja hallitusten päämiesten kesäkuussa 2003 vahvistaman Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisesti. Ehdotuksen tavoitteena on myös selkiyttää lainsäädäntöä ja keventää sääntelyn aiheuttamia rasitteita EU:n viejiin kohdistuvaa valvontaa toteutettaessa.

Asetuksen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa koskevan vertaisarvioinnin koordinoijana toimi komissio ja toteuttajina jäsenvaltiot, joita tuki pieni komission, neuvoston sihteeristön ja Suomen edustajista koostuva työryhmä.

Komission ehdottamat pääasialliset muutokset EY:n kaksikäyttötutteen vientivalvonta-asetuksen uudelleen laatumiseksi:

- kauttakulun valvonnan aloittaminen,
- välitystoiminnan valvonnan aloittaminen ja joukkotuhouksen koskevaan ohje lmaan liittyvien kaksikäyttötutteen laittomasta välitystoiminnasta rankaiseminen,

- yhteisötoimituksia koskevan lupavaatimuksen korvaaminen ennakoilmoitusmenetelyllä
- komiteamenettelyn käyttöönottoaminen valvontaluetteloiden uudistamisessa
- aineettoman teknologiasiirron valvonnan selkiyttäminen
- yleis- ja koontilupien käytön yhdenmukaistaminen
- vientilupien epäämistapauksia ja muita arkaluontoisia asioita koskevan tiedonvaihdon kehittäminen
- rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevan säädöksen lisääminen

3. Ehdotuksen vaikutus komission toimivaltaan

Ehdotus kuuluu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan (Oikeusperusta 133 artikla).

4. Vaikutukset Suomen kannalta

Ehdotus sisältää kohtia, jotka edellyttävät eräitä muutoksia kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annettuun lakiin 562/1996 ja valtioneuvoston asetukseen 924/2000. Erityisesti niitä edellyttävät kauttakuljetuksen, välitystoiminnan ja yhteisötoimitusten valvontaa koskevien kohtien muuttaminen.

5. Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto ei ole vielä muodostanut lopullista kantaa asiaan. Valtioneuvoston kanta on kuitenkin periaatteessa myönteinen kauttakuljetuksen ja välitystoiminnan valvonnan laajentamiseen, koska ne perustuvat YK:n turvallisuusneuvoston antaman päätöslauselman 1540 (2004) täytäntöönpanoon. Valtioneuvosto selvittää yksityiskohtaisten muutosten hyväksyttävyyttä.